



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 33/03-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Z. P., t. č. Ústav na výkon väzby, K., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 14, čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 22, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami orgánov činných v prípravnom konaní a postupom Okresného súdu v Michalovciach v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 19 T 190/02 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť Z. P. **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. januára 2003 doručená sťažnosť Z. P., t. č. Ústav na výkon väzby, K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl.

14, čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 22, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom a rozhodnutiami orgánov činných v prípravnom konaní a postupom Okresného súdu v Michalovciach (ďalej len „okresný súd“) v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 19 T 190/02.

Podľa sťažovateľa v dôsledku postupu vyšetrovateľov, prokurátorov a predsedu senátu konajúcich v jeho trestnej veci, ktorý podľa neho mal množstvo vád a procesných chýb a pri ktorom išlo o zneužívanie právomoci verejného činiteľa alebo neplnenie si povinností, bol závažným spôsobom poškodený na svojich právach obhajoby vyplývajúcich z Trestného poriadku, ústavy a Dohovoru, jeho proces ako celok bol nespravodlivý, bola opakovane porušená prezumpcia neviny, došlo k porušeniu základných zásad trestného konania a spravodlivého procesu, najmä zásady rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania. V tejto súvislosti konkrétne napadol uznesenie z „30. 12. 2001“ o vznesení obvinenia, ktoré bolo nedostatočne odôvodnené a vydané v rozpore s Trestným poriadkom, postup pri doručovaní (nedoručení) jeho listu z „19. 2. 2001“, ktorý zaslal v nezalepenej obálke advokátovi, nekonanie vo veci jeho trestných oznámení vrátane listu z 25. februára 2002, nedostatky obžaloby, nečinnosť jeho advokáta pri zabezpečení kópie trestného spisu, postup znalcov vrátane obsahu ich znaleckých posudkov a spôsob vykonania dokazovania týmito posudkami na hlavnom pojednávaní a ich hodnotenie v rozsudku z 24. októbra 2002, subjektívnu zaujatosť predsedu senátu, oneskorený prístup k spisu a v rozpore s princípom rovnosti vrátane možnosti vyhotovenia jeho kópie, neoboznámenie s vykonanou konfrontáciou svedkýň, nedostatočný čas a možnosť na prípravu obhajoby. Podľa sťažovateľa bol v konečnom dôsledku okresným súdom vynesenej nespravodlivý rozsudok. Ďalej sťažovateľ uviedol, že 8. januára 2003 napísal doporučený list „na české veľvyslanectvo“ a do 25. januára 2003 nedostal potvrdený podací lístok späť. Podľa sťažovateľa mu bol tento list „niektorým z policajných orgánov v Košiciach vo väzbe zadržaný“. Nakoniec sťažovateľ uviedol, že je vo väzbe už 13 mesiacov a pritom je nevinný, resp. mu nebola zákonným spôsobom preukázaná vina, žiadneho z údajných skutkov sa nedopustil. Z tohto dôvodu považuje sťažovateľ svoju sťažnosť za dôvodnú a zákonnú. Zo sťažnosti nevyplýva, pre aký trestný čin je sťažovateľ stíhaný.

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Podľa § 53 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov (ods. 1). Ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodu hodných osobitného zreteľa (ods. 2). Sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (ods. 3).

Podľa obsahu sťažnosti je jej predmetom tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základných práv podľa označených článkov ústavy a Dohovoru postupom okresného súdu a ďalších orgánov činných v trestnom konaní, ktorého sa mali tieto štátne orgány dopustiť v súvislosti s jeho trestným stíhaním.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv podľa označených článkov ústavy a Dohovoru postupom orgánov činných v trestnom konaní pri vydaní uznesenia z „30. 12. 2001“, nedoručení listu z „19. 2. 2001“, podaní obžaloby 22. marca 2002, podaní znaleckého posudku 24. októbra 2002, ústavný súd konštatuje, že podstatou tvrdení sťažovateľa o porušení označených základných práv a slobôd v tejto časti jeho sťažnosti sú skutočnosti, ku ktorým došlo najneskôr dňom 24. októbra 2002, a že v čase, keď bola predmetná sťažnosť z 25. januára 2003 doručená ústavnému súdu, t. j. 30. januára 2003, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Z týchto dôvodov bolo potrebné jeho sťažnosť v tejto časti posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa porušenia jednotlivých aspektov práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru, resp. podľa ustanovení siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50), ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ mohol podať proti rozsudku okresného súdu z 24. októbra 2002 odvolanie (§ 246 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku). Použitie tohto právneho prostriedku je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom

súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Zo sťažnosti však nevyplýva, že by sťažovateľ použil tento právny prostriedok, ktorý mu Trestný poriadok poskytuje a ktorý ústavný súd považuje za účinný na ochranu tých základných práv, ktorých porušenie sťažovateľ namietal vo svojej sťažnosti pred ústavným súdom. Pokiaľ tak urobil, bola jeho sťažnosť podaná predčasne, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv. Všeobecné súdy, ktoré sú v súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje (napr. II. ÚS 55/98). Pokiaľ tak neurobil, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usúdiť, že preukázal, že podmienku vyčerpania tých právnych prostriedkov, ktoré mu Trestný poriadok na ochranu jeho základných práv a slobôd poskytuje, nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Ústavný súd preto nebol oprávnený uplatniť postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v tejto časti jeho sťažnosti nemožno vyhovieť pre nedostatok právomoci ústavného súdu, resp. pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie jeho základných práv podľa čl. 22 ústavy, resp. podľa čl. 8 Dohovoru v dôsledku údajného nedoručenia korešpondencie určenej štátnym orgánom Českej republiky (list z 8. januára 2003), ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa mohol domáhať ochrany svojich práv podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 156/1993 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone väzby“) a podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“).

Sťažnosti a žiadosti obvinených podľa § 17 ods. 1 zákona o výkone väzby vrátane žiadostí podľa § 17 ods. 2 zákona o výkone väzby sú právnymi prostriedkami, ktoré zákon o výkone väzby v spojitosti s podnetom podľa § 18 a opakovaným podnetom podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytuje obvineným na ochranu ich práv a právom chránených záujmov (I. ÚS 143/02). Sťažovateľ neuviedol žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala ospravedlnenie nevyužitia všetkých právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní v senáte odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2003